

УДК 631.527

Шевченко С. М.¹, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри загального землеробства та ґрунтознавства

Синич Л. І.², методист

Дьоміна Е. Р.³, учень-член Дніпровського відділення Малої академії наук України

¹Дніпровський державний аграрно-економічний університет

²КПНЗ «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

³Дніпровське відділення Малої академії наук України

e-mail: s.m.shevchenko@ukr.net

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК СОРТІВ ДИНІ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Диня є однією з найбільш поширених баштанних культур в Україні. Дуже важливе значення у технології вирощування дині відіграє науково обґрунтований добір сортів. Тому вивчення продуктивності різних сортів дині є актуальною проблемою сучасного агропромислового сектору України.

Виходячи з цього метою нашої роботи була порівняльна характеристика господарсько-цінних ознак сортів дині в умовах Північного Степу України. Для досягнення поставленої мети вирішувалися наступні завдання такі, як: опрацювати наукову інформацію щодо особливостей вирощування дині; вивчити особливості росту і розвитку різних сортів дині; встановити рівень врожайності сортів дині та провести їх оцінку за господарсько-цінними ознаками; визначити економічну ефективність вирощування сортів дині та рекомендувати найбільш оптимальні варіанти для господарств різної форми власності.

Згідно із загальноприйнятою методикою польових випробувань баштанних культур нами було визначено об'єкт дослідження: особливості росту та розвитку сортів дині і оцінка їх урожайності та предмет дослідження: сорти дині Тавричанка, Криничанка, Інея, Лада, Самарська, Голянка.

За результатами дослідження сорти дині виділено в дві групи стиглості: ранньостиглу (вегетаційний період 65–75 діб: Тавричанка, Криничанка, Голянка) та середньостиглу (вегетаційний період 71–80 діб: Інея, Лада, Самарська). Фенологічні спостереження за темпами росту і розвитку різних сортів дині повністю відповідали сортовим особливостям встановлених нами груп стиглості.

Одержані в польових дослідках показники урожайності різних сортів дині за своїм рівнем об'єктивності були підтверджені результатами статистично-математичного аналізу. Як виявилось, найвищою врожайністю товарних плодів

дині відрізнялися сорти Самарська – 20,9 т/га та Голянка – 19,8 т/га.

Встановлено, що кращі сорти за рівнем врожайності Самарська та Голянка забезпечили також досягнення високих показників товарності продукції, які становили на рівні 96–97%.

Велике значення при вирощуванні дині мають смакові якості. Смак плодів оцінювали шляхом дегустаційної оцінки. Показники органолептичної оцінки свідчать, що плоди за консистенцією м'якоті, смаку, запаху, товщини м'якуша були різноманітні і мали таку оцінку: Криничанка – 3,2 бала, Голянка, Лада – 3,5 бала, Самарська – 3,6 бала, Тавричанка, Інея – 3,7 бала.

Дуже важливим критерієм при вирощуванні сортів дині є оцінка економічної ефективності. При цьому були забезпечені високі показники умовно чистого прибутку, які становили 18–19 тис. грн/га.

В результаті проведених польових досліджень в умовах приватного господарства в зоні Північного Степу України встановлено ряд важливих господарсько-цінних характеристик вирощування різних сортів дині: сорти дині суттєво відрізнялися за забарвленням плодів, м'якоті та кольором насіння; вирощування сортів дині забезпечило досягнення високих показників товарності продукції, які становили на рівні 94–97%; найбільшою врожайністю товарних плодів дині відрізнялися сорти Самарська – 20,9 т/га та Голянка – 19,8 т/га; за консистенцією м'якоті, смаковими якостями, запахом, товщиною м'якуша були різноманітні і мали таку оцінку: Криничанка – 3,2 бала, Голянка, Лада – 3,5 бала, Самарська – 3,6 бала, Тавричанка, Інея – 3,7 бала; проведені дослідження і розрахунки дозволяють рекомендувати господарствам різної форми власності вирощувати сорти дині Самарська і Голянка з найвищим рівнем рентабельності відповідно 198–213%.